

TCVN

TIÊU CHUẨN QUỐC GIA

TCVN ISO 14080:2020

ISO 14080:2018

Xuất bản lần 1
TỔNG CỤC TIÊU CHUẨN ĐO LƯỜNG CHẤT LƯỢNG

BẢN GỐC TCVN

KHÔNG SAO CHỤP ĐỂ PHÁT HÀNH

**QUẢN LÝ KHÍ NHÀ KÍNH VÀ CÁC HOẠT ĐỘNG LIÊN QUAN
– KHUÔN KHỔ VÀ NGUYÊN TẮC CHO PHƯƠNG PHÁP
LUẬN VỀ HÀNH ĐỘNG KHÍ HẬU**

*Greenhouse gas management and related activities – Framework and principles for
methodologies on climate actions*

HÀ NỘI – 2020

Lời nói đầu

TCVN ISO 14080:2020 hoàn toàn tương đương với ISO 14080:2018

TCVN ISO 14080:2020 do Ban kỹ thuật tiêu chuẩn quốc gia TCVN/TC 207 *Quản lý môi trường* biên soạn, Tổng cục Tiêu chuẩn Đo lường Chất lượng đề nghị, Bộ Khoa học và Công nghệ công bố.

Lời giới thiệu

Khuôn khổ trong tiêu chuẩn này cung cấp hướng dẫn, cho các quốc gia và các bên quan tâm khác, cách tiếp cận nhất quán, minh bạch, có thể so sánh, để lựa chọn, đề xuất, sử dụng, xem xét, sửa đổi và duy trì các phương pháp luận về hành động khí hậu. Các phương pháp luận này được thiết kế để có thể thực hiện lặp lại, nhằm hỗ trợ hành động khí hậu và đạt được mục tiêu mong muốn của nó.

Khuôn khổ này hỗ trợ các tổ chức khác nhau, như:

- chính phủ, tác nhân phi chính phủ, bao gồm chính quyền địa phương, các hiệp hội công nghiệp, tổ chức kỹ thuật, nhà xây dựng phương pháp luận và người sử dụng;
- công chúng, các tổ chức tư nhân, tổ chức phi chính phủ về môi trường và các tổ chức khác có sử dụng các phương pháp luận về hành động khí hậu;
- tổ chức tài chính hỗ trợ các hành động khí hậu.

Ngoài phục vụ phương pháp luận, khuôn khổ này cũng có thể được phát triển và sử dụng cho các chính sách và giải pháp.

Có thể sử dụng khuôn khổ để xác định các hành động tiềm năng và, hợp lý cho hoạt động giảm nhẹ, thích ứng với biến đổi khí hậu.

Tiêu chuẩn này hỗ trợ cho nhiều đối tượng, như:

- tham gia, trên cơ sở tự nguyện, trong các tiếp cận hợp tác liên quan đến việc sử dụng các kết quả giảm nhẹ được chuyển giao quốc tế cho các cam kết giảm nhẹ của quốc gia;
- thúc đẩy phát triển bền vững, đảm bảo uy tín và minh bạch, bao gồm cả trong quản trị;
- nâng cao trách nhiệm để đảm bảo, ví dụ, tránh tính hai lần;
- thiết lập các mục tiêu để tăng cường năng lực thích ứng, tăng cường khả năng chống chịu và giảm tính dễ bị tổn thương do biến đổi khí hậu;
- góp phần phát triển bền vững và đảm bảo ứng phó thích hợp trong bối cảnh mục tiêu là nhiệt độ;
- hợp tác quốc tế trong các nỗ lực thích ứng, nhận thức về tầm quan trọng của việc tính đến nhu cầu của các nước đang phát triển.

Tiêu chuẩn này có thể sử dụng để xây dựng khuôn khổ tương thích với các chính sách biến đổi khí hậu của quốc tế, quốc gia, khu vực, các bên quan tâm khác và chiến lược của quốc gia hay các đối tác tham gia khác. Khuôn khổ và phương pháp luận của nó hỗ trợ một tầm nhìn dài hạn về mức độ quan trọng của việc thực hiện đầy đủ sự chuyển giao đổi mới công nghệ và phi công nghệ, để phục vụ cho việc cải thiện khả năng chống chịu biến đổi khí hậu và giảm phát thải. Tiêu chuẩn này hỗ trợ hệ thống "cam kết và đánh giá", với các biện pháp được thực hiện để thu thập xử lý dữ liệu khí hậu liên quan và các thông tin thích hợp liên quan đến tầm nhìn dài hạn. Tiêu chuẩn này hỗ trợ tất cả các quốc gia, cả các quốc gia phát triển và đang phát triển, để hiểu và xây dựng các nghĩa vụ quốc gia bắt buộc tốt hơn.

Tiêu chuẩn nhằm mục đích tăng tính minh bạch liên quan đến đo lường, báo cáo, thẩm tra (kiểm tra xác nhận) (MRV), và giảm bớt rủi ro cho các hành động hợp tác trong giảm nhẹ và thích ứng. Nó xác nhận tầm quan trọng của hợp tác quốc tế trong nỗ lực thích ứng và giảm nhẹ, có tính đến nhu cầu của nước đang phát triển.

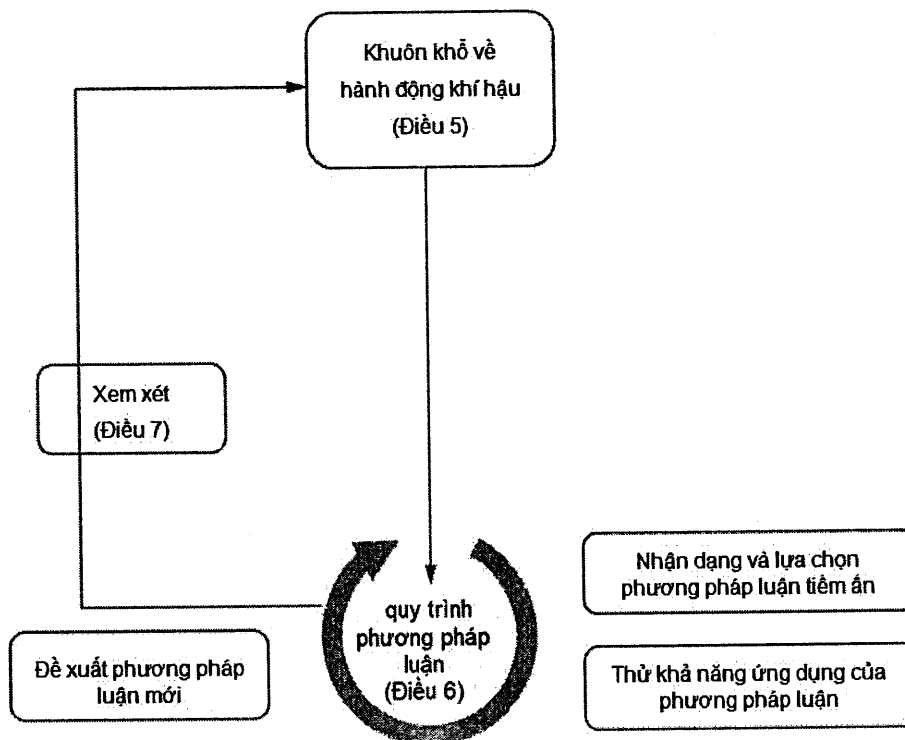
Tiêu chuẩn nhấn mạnh tầm quan trọng của việc ngăn chặn, giảm nhẹ tổn thất, thiệt hại liên quan đến các tác động bất lợi của biến đổi khí hậu, bao gồm các hiện tượng thời tiết cực đoan, sự kiện tác động chậm, và vai trò của phát triển bền vững trong việc giảm rủi ro tổn thất và thiệt hại.

Tiêu chuẩn này cũng tính đến Khuôn khổ Thích ứng Cancun^[20], bao gồm xác định, khuyến khích thực hành tốt, thích ứng hiệu quả, thích ứng nhu cầu và ưu tiên, hỗ trợ dự phòng và viện trợ cho các hành động và nỗ lực, thách thức và thiếu hụt trong quá trình thích ứng.

Tiêu chuẩn này đưa ra một khuôn khổ để:

- chấp nhận phương pháp luận trong số các thực hành tốt nhất và công nghệ tốt nhất hiện có (BAT);
- cải tiến chất lượng của các phương pháp luận;
- cải tiến trong các quá trình xây dựng phương pháp luận;
- cải thiện tính minh bạch và rõ ràng của các hành động khí hậu.

Hình 1 minh họa vai trò và mục đích của tiêu chuẩn này.

Hình 1 – Tiêu chuẩn này trong bối cảnh của khuôn khổ và các phương pháp luận

TCVN ISO 14080:2020

Tiêu chuẩn này tạo điều kiện cho việc hài hòa các tiêu chuẩn quốc tế hiện tại (ví dụ: TCVN ISO 14001, TCVN ISO 50001, TCVN ISO 14064-1 và TCVN ISO 14064-2) cũng như các tiêu chuẩn quốc tế trong tương lai (ví dụ: liên quan đến thích ứng khí hậu) được sử dụng để hỗ trợ cho các hành động khí hậu.

Tiêu chuẩn này cung cấp hướng dẫn cách thức thực hiện việc xem xét khuôn khổ và trao đổi thông tin phù hợp. Điều này sẽ có thể làm giảm rủi ro về sự không thống nhất trong báo cáo hành động khí hậu tổng hợp, nhờ kết nối các hành động khí hậu khác nhau với các phương pháp luận và quá trình phản hồi thông tin khác nhau và báo cáo công khai các hành động khí hậu, do đó sẽ giúp tiết kiệm được thời gian và tài nguyên.

Quản lý khí nhà kính và các hoạt động liên quan – Khuôn khổ và nguyên tắc cho phương pháp luận về hành động khí hậu

Greenhouse gas management and related activities – Framework and principles for methodologies on climate actions

1 Phạm vi áp dụng

Tiêu chuẩn này đưa ra các hướng dẫn bằng khuôn khổ và nguyên tắc để thiết lập các phương pháp luận và quá trình để:

- xác định, đánh giá và sửa đổi các phương pháp luận;
- xây dựng phương pháp luận;
- quản lý phương pháp luận.

Tiêu chuẩn này có thể áp dụng cho các hành động khí hậu liên quan đến biến đổi khí hậu, bao gồm việc thích ứng với các tác động của nó và giảm nhẹ khí nhà kính (GHG) để hỗ trợ sự bền vững. Các hành động này có thể được sử dụng bởi hoặc cho các dự án, tổ chức, tài phán, ngành kinh tế, công nghệ và sản phẩm, chính sách, chương trình và các hoạt động phi chính phủ.

Tiêu chuẩn này không đưa ra hướng dẫn cho một phương pháp luận cụ thể.

2 Tài liệu viện dẫn

Tiêu chuẩn này không có tài liệu viện dẫn.

3 Thuật ngữ, định nghĩa và thuật ngữ viết tắt

3.1 Thuật ngữ và định nghĩa

Trong tiêu chuẩn này, áp dụng các thuật ngữ và định nghĩa sau.

3.1.1 Thuật ngữ chung

3.1.1.1

Hành động khí hậu (climate action)

Sáng kiến để đạt được các biện pháp hoặc mục đích về biến đổi khí hậu dựa trên các ưu tiên về giảm nhẹ và/hoặc thích ứng theo các chính sách biến đổi khí hậu.

TCVN ISO 14080:2020

CHÚ THÍCH 1: Hành động khí hậu nhằm: a) giảm hoặc phòng ngừa các phát thải hoặc tăng cường loại bỏ, và b) giảm tính dễ bị tổn thương, duy trì và tăng khả năng chống chịu, tăng khả năng thích ứng của con người và các hệ thống sinh thái tránh khỏi tác động bất lợi của biến đổi khí hậu.

3.1.1.2

Tính toàn vẹn môi trường (environmental integrity)

Trạng thái môi trường lành mạnh, được tăng cường các hành động giảm nhẹ và/hoặc thích ứng mà không dẫn đến tác hại môi trường trực tiếp hoặc gián tiếp.

3.1.1.3

Tiêu chí đủ điều kiện (eligibility criteria)

Tiêu chí chứng minh được rằng các hành động giảm nhẹ hoặc thích ứng dựa trên phương pháp luận phù hợp làm giảm được rủi ro biến đổi khí hậu hiện tại và/hoặc trong tương lai

3.1.1.4

Tổ chức (organization)

Cá nhân hoặc nhóm người có các chức năng riêng và đã hiểu rõ các nhiệm vụ, trách nhiệm, quyền hạn và các mối quan hệ để đạt được các mục tiêu của mình.

[NGUỒN: TCVN ISO 14001:2015, 3.1.4, có sửa đổi – Bổ sung cụm từ “đã hiểu rõ” trong định nghĩa.]

3.1.1.5

Bên quan tâm (interested party)

Cá nhân hoặc nhóm người quan tâm đến bất kỳ quyết định hoặc hoạt động nào của một *tổ chức* (3.1.1.4).

3.1.2 Giảm nhẹ

3.1.2.1

Giảm nhẹ biến đổi khí hậu (climate change mitigation)

Sự can thiệp của con người làm giảm các nguồn thải hoặc tăng cường các bể chứa khí nhà kính (GHG).

[NGUỒN: Hội đồng Liên Chính phủ về Biến đổi Khí hậu, Báo cáo đánh giá lần thứ năm của IPCC: Biến đổi Khí hậu 2014 (AR5)]

3.1.2.2

Đường cơ sở (baseline)

Trạng thái dựa theo sự thay đổi được đo lường.

[NGUỒN: Hội đồng Liên Chính phủ về Biến đổi Khí hậu, Báo cáo đánh giá lần thứ năm của IPCC: Biến đổi Khí hậu 2014 (AR5)]